

מסורת הש"ס

(ב) נכרי יחלה: אלה אלהי-
דקדק, (ג) וזקן הוא בימות
אל: גיזין פה, (ד) וישיב
תוס' בימות אל: ד"ה דמז
וכי' (ד) כמנ' שפיר לא
נזכר דנחמן לא נזכר כד
הנהגה הוא דקאמר ז"ל איחי
תלמוד וכי' ויזיל דנבנ' תוס'
ה"ה כן נפגור דההם מיהו
סוף הפסוק ל"ב דל"ז לאו מי
איתמר עלה וז' תלמוד דנחמן
וכי' קא' קשה.

הנהות הב"ח

(ב) רש"ם ד"ה וכן מודפא
וכ"י דפני לכם שמירה או
כ"ל ותיבה זו נחלק:

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

וְכֵן מוֹדַעַת בְּפִנֵּי שָׂנִים. מִי שֶׁאֵקוּוּהוּ לְתִכְוֹן וּלְיִתֵּן מִתּוֹ שֶׁל בַּעַל כְּרוֹחַ
וּלְתִכְוֹן שֶׁטֶר מִמֶּרְהוּ אֶת מַתְנֵה בְּפִנֵּי עֵדִים צָרִיךְ לְהוֹדִיעַ קוֹדֵם לְכֵן
לְשֵׁנֵי עֵדִים לְוֹמַר דַּעוּ לָכֵן שֶׁמִּמֶּרְהוּ (ב) וְאִלּוּ מַתְנֵה שֶׁל שָׂדֶה וְ
לְשֵׁנֵי רֹאשֶׁה לְעִשְׂתוֹ לְפָנָיו לֵכֵן בְּרָצוֹן נִפְסִי אֲשֶׁשֶׁה כִּי אֶזְכְּרֵנִי וּמִכְרַחֲנִי
בַּעַל כְּרוֹחַ וְלֹא יִהְיֶה מִמֶּשׁ כְּבֹחוֹת שֶׁטֶר
שֶׁאֲשֶׁשֶׁה וְהוּסִים אִלּוּ לְמַחֵר תִּבְעֵנָה לִּי
בְּדִינָא וּמִרְעָנָה לְשֶׁטֶרֶף אֶסְמוּכִי
שֶׁמִּמֶּרְהוּ מוֹדַעַת לְפָנֵינוּ קוֹדֵם
שֶׁמִּשְׁפָּה הַשֶּׁטֶר. וְדוּקֵּף קוֹדֵם מִינֵת
הַשֶּׁטֶר אֲבָל אַחֵר כֵּן אֵין הַמוֹדַעַת שׁוֹה
לְנוֹס דֹּלָם כֵּן כֹּל הַשְּׁטֵרוֹת שֶׁנִּבְעֵלוּ
שֶׁמִּתְחַרְטֵר אַחֵר שֶׁנֶּאֱמַר וְנִמְסְרוּ
בְּכִסְרוֹת יִבֵּה לְפִסּוּלָן: וְאֵין צָרִיךְ לְוֹמַר
כְּמוֹכּוֹ. שֶׁטֶר מוֹדַעַת. כִּלְלָא דְמִילְתָּא
כִּי מֵרִיד דְּכֻזּוֹת הוּא לוֹ אִלּוּ הַעֲדִים
צָרִיכִין לִיטּוֹל הַיְמִנָה רְשׁוּת. וְהֵא שֶׁלֵּא
יִבֵּל וְתֵי לוֹ וְלֹאמַר מַחֲמָה וּמוֹדַעַת
וּקְנֵן בְּפִנֵּי ב' וְאֵין צָרִיךְ לְוֹמַר כְּמוֹכּוֹ
הַיְמִנָה מִשּׁוֹם דְּרַבָּה קָאָמַר לֵהוּ מִשְׁמַיָּה
דְּרַב' וְלֹא בְּחֵד יוֹמָם שֶׁמִּעֲשִׂיהוּ אֲבָל
כֹּל מִילְתָּא שֶׁמִּתְנֵה בְּפִנֵּי שָׂנִים וְהֵדָר
חֲבִירֵינוּ רַבָּה כְּחֵלֵף כְּשֶׁהוּא כְּמוֹ

ששמען. והיינו דלחנין ביטול מודעי בשטרי מזכרה ומתנה דמשה
לא חוטי ההודעה דמכותה בערכין פקדן האומר כספו (דף כח:
בגבי ג'. אלס שמודה לחכירו כפי' ג' חשיב לו מז' כחיו שילוס
הלוה לכחוב לו שטר למלוה לעדות דכל שעה שיראה לגבות חובו יזיא
שטרו על הלוה אלל שלל כרשות ליה אין כותבין לחוב הוא לו וכיון
דעל הלוה לכחוב הוא לו זזה יורא למימר דלא ינחא ליה לעשות חוב
שחייב מלוה בשטר עד השאה מלוה על פי ואש"ל דהודע כפי
דכיון נאמן הוא לומר כל שעה שיראה פרעתי דקיי"ל (לקמן קט'
המלוה לחכירו בעדים א"ל לפרעו בעדים ועכשיו כשיש כדו שטר אין
הלוה נאמן לומר פרעתי אלא א"כ יזיא עדים שפרע בפניהם אפילו
הזיא המלוה על הלוה תכב ידל ליה שחייב חייב לו גובה מנכסין
כדו חורין וזיתו נאמן לומר פרעתי כ"ש בשטר כפי' ג' עדים: קט'
סודר על כל דבר כפי' ג' ולא כפי' חלחא. ומאוס דגבי קיום שטרות
אחר ג' הורק לפרע ככל הוי דדי בשנים: ואין ל' כחובו. דמפרש
טעמא לקמן: **קיום שטרות כב'** מי שיש לו שטר על חבירו וחושש
שמה ילכו העדים למדתי הוה א"י וימחו וכשיא לגבות חוב הכחוב
בשטר יטעון הלוה כי פרוע הוא או חמויק הוא ויטרך לקיים שטרו
בעדים המכירים החימה ידי עדים ששטר ולא ימלא כ"ל יעשה
הורק לב"ד ומביא העדים עממן ומעידין על חמיהם יד"ה כפי' ג"ד
הוה כותבין בסוף השטר למחיתם העדים כמותא חלחא כחא
היזיא ונפס שטר דל קדמנה ואחו פלוני ופלוני ואסידרו לחמיהם
יד"הו ואישרוהו וקיימיהו דכחו וחומיהם כו ג' הדיינים והוא הנפק
וגם אשכחא דדייני. ולכן כ"ר ג' דשני שטרי דיינין דין אלל שנקראין
כ"ד חלק שגדלדרין (דף ג') והכל אפ"ה דינבד נמי לא דל"כ מי יס
לדין הנפק לשטר שלמעלה הימנו הכל מרי חמיהו והכל מרי חמיהו
ודומה לב' עדים שמעידים ששמעו מפי עדים שלמעלה שהשטר כשר
ועל מפי עד פסול אלל כשג' ג' וכן כ"ד וו עדות גמורה שהעדי
על חמיהם ידן כפי' ג' והכשירו כ"ד אח השטר ועכשיו שומעין ג'
ששטר וו שטר הוא דומה לפסק דין: **אמר רבא א' קשאי לו**. בכל
ההך דיינס דאמר לי רב נאמן ג' קנין לאחר הוא דקשאי לי הלא קנין
לנחא מדמי ליה רב נאמן א' כמעשה כ"ד דמי ומאוס דדומה לדין של
דיינין שזיאי'ס מזה ונעמין אז ואף עדי קנין ע"י עדותו שזיאי'
בקנין יזיא ממו' או כשעת הקנין מזה המקנה ליה הקונה ומאוס דמי
למעשה כ"ד קלמר ר"ה אין ל'ל כחובו אללחא א' א"כ דחוב הוא
למקנה לכחוב שטר וליפות וכותו של קונה אפ"ה כותבין העדים בלא
רשותו כדין כל מעשה כ"ד שנה כ"ד יפה והפקדון הפקר לכחוב כל
הנעשה בפניהם וא"כ ליעב' ג' כקיום שטרות: ואי **לאו כמעשה כ"ד**
רדמי. ומאוס הוי קלמר דגבי ג' אחאי א"כ א"כ כחובו והלא חוב
לו לכחוב בלא רשותו: **לעולם לאו כמעשה כ"ד**. דהא ודאי כסדומא
בעלגלה הוא ומאוס הוי כגי כב': **דפסא קנין לכביסה עומד**. משום
דאין לאחר קנין כלום דכיון דמקנה ליה כסודר כפי' עדים וממהר
ללקוחו מיד ואזי מזהה עד שילך וימשיך במטלטלין או ילך
ויחזיק בקרקעות מתכין הוא להקטעו בעין יפה והסתמא רואה
שיכתבו לו דלאמר ככחובות כפ' א"ש"ס (דף נה.) אמר לעדים
כחובו וחומותו והכו ליה קטו מיהא לא כ"רין לאלימורי ביה כשיראו
ללכותו השטר שמה חור דקסא קנין לכביסה עומד אלל כל ביה מיהא
יורא לנ"ד הסם כ"רין אפ"ה אין ואש"ל דליינס כחובו לכחוב
לו: **אמאן דלא לייס דינא**. סרכן כדון דאי לייס דינא לימא ליה לא
לויסית דאי קאלין לך אחאי לא כמעט ליה כדרינא: **אפי' עולגין**.
לדימין דינא רחא לכחוב עליט מודעא דדימין דאין כ"ד ממוין מיד:

וואין צריך לומר כתובו 'מודעא בפני שנים ואין צריך לומר כתובו 'הודאה בפני שנים' צריך לומר כתובו 'קנין בפני שנים ואינו צריך לומר כתובו 'הוקיום שטרות בשלשה סימין ממה"ק) אמר רבא אי קשיא לי הא קשיא לי הא קני היכי דמי א' כמעשה בית דין דמי ליכעי תלתא א' לא כמעשה בית דין ימי אמאי אינו צריך לומר כתובו בחר דבעי הדר פשטא לעולם לאו כמעשה בית דין דמי הכא טעמא מאי דאינו צריך לומר כתובו משום 'דסתם קנין לכתובה עומד רבה ורב יוסף דאמרי תרווייהו לא כתבינן מודעא אלא אמאן דלא ציית דינא אבי' ורבא דאמרי תרווייהו אפי' עלי ועליך אמרי ונדרעי כל מודעא דלא

ו נתן וסתר מלוא מדעת ליה ועדות
ותבס ויפרכי" צפי' התומס שלא יתבס
לדקתק חכמים היא שאלה חסוב
לדא דהו צדכרר מועט נטעלים החוקה
היהא אפילו יתכרר לנו שלל שמע
ההתחזיק מתחא מהני לנטל החוקה
וגוס בתודעס תקנת חכמים להאיל
התגלסס קיווס שטרות נמי מאוס
התועעע צ"ד הוא וכל מעשע"ה צ"ד
ונתכס שלל מרלון החייב ועוד חומר
ששע"ן מן ר"ת שנהגים שלל
העדיים עדותס בציגרת צ"ד וחסעי
עדותס הוא דררשין כפפריס מפיס
נולל מפי ככסס לא אחא אלל למעוטי
דוקא אלס שאני בר בגדה אכל רחא
חלס הגדה מעכבת בר רחא
האמרין צפ"ד דתמוות (דף ג.)
וכובס ארס עדותס על השטר ומעיד
עליה אחר כמה שנים והוא שזכר
מעמלס מוצל און וזכר מעמלס הדיי
נכשטיס מוצל כסן דיו צ"ד ועוד
שטח"ל עד אחד ככסל און חסוב עדות

י נ בהיהא דכחכות אפי' יואל כחז יד
 ע בהיהא עדד אחד כחכז כגנז פטוט
 ימתי תאי קמיל דליל חכמי פשיטא
 ימחזר נקוטש וזי ואזי ז"ל כחכזי אגב
 זלח אלח שיהא כפני ב' אגב כמודעא
 זלח מיחזי כקבד סאמחא לפיכך
 זיככז: שכתב: שכתב: שכתב: שכתב:
 עזרי' אגב יאה חכז קינ כעששה
 כקדושין (דף סה:) דלח איכזו סהד
 כ"ג (דף מו.) כ"ג יאה עומד כגזון כ"ר
 כ"קמיוס מיליה אגב סודר ומסכר
 כרקע דלית י' וזי עומד כגזון קמני
 כעינ כגכרז ערטיאל דלית ליה כלס
 כלחליפין ואזי לא חכזי קינ כלא עדים
 כנסהדרין (דף י.) אמרז כגן פשרה
 כדמכסי: חס: ואזי צריך צ"ב
 זמן שלח חזר כז ומיני יכול לחזור
 ר' אה הספיה (דף ע.) זכז כשדה
 חזר כשכר ואזי חזר כשדה וזי
 ז"ש דלי (פסוק) כחכזי ותחמוז
 כחכזי כיה לוי דוקא כחכז דלחזר להו
 דלחמין הכא אלח כחכז דכזי למימ
 זי אכ"ג דלחזר להו כחכזי: כ"ר
 דפיה ס"ל כנסהדרין (דף ה:) כ' שדנ
 דפיה דלי ליל אלח ב' מ"י ש' כין
 זכא כרי חממי והכא כרי חממי
 דקיס שלמעלה שהשכר כשז ועד מפי
 ס כ"ד שהעיד עדים לפניהם עד כח
 קין וזי וזי דלחמין כפ' י' דלחכות
 לקיים אלח השכר ומת אחד מהן לריב
 ד ליחזי ואמר ר"ג ואזי כחכז כיה כי
 דף הוא דלחזר שמואל כ' שדנ דייחין
 כ' ר' אשי דלחמל כגן דכי ר' אשי
 סכר דקיס שערות כשדמ אלח
 ככירא להו כקיס שערות דשמואל
 כקיס שערות כג' אכ"ג דעלמא
 כ"ד ר' נחמל גופיה קאמר ככ"ח
 ז"ב כפכא עבד עסקא וז' משעמ
 זיח וזי אייתי לי תלחא פלג קמייח
 זיחירי דלא עשאן כ"ד כפירוס אלח פלג
 זיח כראה דלעזען עדים נחמין
 זיח כנחין אלח כנחוס עשאן
 זיח עומ' גינל לז: וזי וזי נחמין:

מחנה ר"מ צ"ח ד"מ ב'י. תימה מודעת דמ"ח דגיתין ומדמנה גוי מילתא הוא דחלי הוא אנוס בשום ענין שאין יכול לבא לבית דין ואף דזבין ואף דבא רבא לא תבטין מודעת אדזבין וכפ"ה דבה ורב ויפת לאו דרבא מ"מ הוא ליה למפרך ולשני דפרך כמקום אהרנרע ועוד והא אבין ורבא גופיהו דלמרי מרזיחו אפי' עלי ועלין לא לא איירי במודעת דזבין וכו' הוא משה דפרדיסא לא שייך הכא דלמרי יתיר דניעא פסיעת דתבטין:

איכא

עין משפט
נר מצוה

צב א מ"י פ"ח ח"ל' טוען
הלכה ח סתם עשין לה
טוש"פ ח"מ סי' קמ"ט סעיף
ה'

צד ב מ"י פ"י מהל'
מדרה הל' א סתג עשין
פכ טוש"ע ח"מ ס"י דה
סעף א:

צוה ב' מ"י פ"ח מהל'
מלוה ה"ל א' ופ"ח מהל'
טוען ה"ל ב' פתג' עשין נד'
טושיע ח"ת ס"י לט' עקיף ב'

ז וס"ה ס"ה וס"ה י ועין
מה שכתב ה"ח"ת צ"ה
מה"י מ"ה הל"ה ע'
צ"ד ד' מ"י פ"ח מה"י מ"ה

הלכה זו קמוץ שם
טושים ח"ת פי' לט ספ"ג
ועין במ"י פ"ה מהל'
מכירה הלכה ט ובגמ"ת שם

ובטו"ש"פ ת"מ פ"ה קטט וס"י
קל"ה פערף א':
צו ה מ"י פ"ו מהל' עדות
הלכה א סמנ עשין קט

צווח ו' מיי' פיי'א' מהל' מלוה
הלכה א' סמוג' עשין' לך

טוֹשֵׁעַ חַמַּת סִי לֹט סַעֲיָף בִּי:
צִוָּה ז' מִי פִי מַהֲלִי מַחֲדָה
הִלֵּי ב' סַמֵּג עֲשִׂין פִּי
טוֹשֵׁעַ חַמַּת סִי רֵה סַעֲיָף

10

רבינו גרשום

שנים אחר כך, כשהוא נשאל על ידי חוקריו, כיצד חשדו כי מדובר בפרשת רצח, הוא עונה: "אני לא חשדתי שיש כאן רצח. אני חשדתי שיש כאן אונס".